

System kontroli wewnętrznej

1. W Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, który obejmuje wszystkie jednostki organizacyjne Banku i jest dostosowany do charakteru i profilu ryzyka oraz wielkości i stopnia złożoności działalności Banku. Celem systemu kontroli wewnętrznej jest wspomaganie procesów decyzyjnych przyczyniające się do zapewnienia:
 - a. skuteczności i efektywności działania Banku,
 - b. wiarygodności sprawozdawczości finansowej i nadzorczej oraz informacji zarządczej,
 - c. zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi.
2. Zarząd Banku odpowiada za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie we wszystkich jednostkach / komórkach / stanowiskach organizacyjnych Banku , funkcjonowanie adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli i komórkę do spraw zgodności.
3. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego systemu kontroli wewnętrznej oraz odpowiedzialna jest za monitorowanie jego skuteczności.
4. Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej jest zorganizowany na trzech niezależnych i wzajemnie uzupełniających się poziomach (liniach obrony):
 - a. na pierwszą linię obrony składa się operacyjne zarządzanie ryzykiem, powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank. Komórki pierwszej linii obrony odpowiedzialne są za zarządzanie ryzykiem w bieżącej działalności Banku, w tym za projektowanie i zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych na pierwszej linii obrony, w szczególności w procesach biznesowych funkcjonujących w Banku w ramach przestrzegania obowiązujących regulacji wewnętrznych;
 - b. na drugą linię obrony składa się zarządzanie przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach i komórkach organizacyjnych niezależne od operacyjnego zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie. Druga linia obrony odpowiedzialna jest między innymi za niezależne monitorowanie przyjętych mechanizmów kontrolnych, przeprowadzanie pionowych testów mechanizmów kontrolnych, w tym pionowych testów mechanizmów kontrolnych, ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych, matrycę funkcji kontroli, prowadzenie rejestru nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz raportowanie o tych nieprawidłowościach;
 - c. trzecią linię obrony stanowi audyt wewnętrzny realizowany przez Spółdzielczy System Ochrony BPS. Audyt wewnętrzny odpowiedzialny jest za badanie oraz ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontroli i niezależnego monitorowania ich przestrzegania odpowiednio w ramach pierwszej i drugiej

linii obrony, zarówno w odniesieniu do systemu zarządzania ryzykiem jak i systemu kontroli wewnętrznej;

5. Celem systemu kontroli wewnętrznej jest wspomaganie zarządzania Bankiem, realizacja wyznaczonych celów, w tym usprawnianie realizacji zadań Banku oraz zapewnienie bezpieczeństwa i stabilnego jego funkcjonowania, przyczyniające się w szczególności do zapewnienia:
 - a. skuteczności i efektywności działania Banku,
 - b. wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
 - c. przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
 - d. zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.
6. W ramach systemu kontroli wewnętrznej w Banku wyodrębniona jest:
 - a. funkcja kontroli, na którą składają się wszystkie mechanizmy kontrolne w procesach funkcjonujących w Banku, niezależne monitorowanie przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych oraz raportowanie w ramach funkcji kontroli, funkcję kontroli pełni Stanowisko ds. kontroli wewnętrznej,
 - b. Stanowisko ds. zgodności, której zadaniem jest identyfikacja, ocena, kontrola i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności banku z przepisami zewnętrznymi, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie.
 - c. niezależną komórkę audytu wewnętrznego –komórka Spółdzielni wykonująca zadania związane z przeprowadzaniem audytu w Systemie Ochrony.
7. Na wszystkich poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej stosowane są odpowiednie mechanizmy kontrolne lub niezależne monitorowanie ich przestrzegania. Mechanizmy kontrolne przyjęte w Banku wbudowane są w funkcjonujące procesy, czynności, w codzienną działalność operacyjną Banku. Proces projektowania, zatwierdzania i wprowadzania w Banku mechanizmów kontrolnych jest odpowiednio udokumentowany i umożliwia przypisanie komórkom organizacyjnym odpowiedzialności za realizację zadań w poszczególnych etapach tego procesu.
8. W Banku zapewniona jest niezależność monitorowania pionowego poprzez jednoznaczne wyodrębnienie linii obrony oraz poziomego poprzez rozdzielenie zadań dotyczących stosowania danego mechanizmu kontrolnego i niezależnego monitorowania jego przestrzegania w ramach danej linii. Za monitorowanie odpowiednio: poziome (weryfikacja bieżąca, testowanie) w ramach danej linii odpowiedzialni są wyznaczeni pracownicy, w tym kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych, a także Stanowisko ds. kontroli wewnętrznej oraz Stanowisko do spraw zgodności.
9. Podstawowym narzędziem do operacyjnego zarządzania systemem kontroli w Banku jest matryca funkcji kontroli, w której powiązано cele ogólne systemu kontroli wewnętrznej i wyodrębnione w ich ramach cele szczegółowe z procesami istotnymi

wraz z wpisanymi w te procesy kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem tych mechanizmów.

10. Bank określił kategorie nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli wewnętrznej, biorąc pod uwagę ich negatywny wpływ na zapewnienie osiągnięcia określonych celów systemu kontroli wewnętrznej. Nadanie odpowiedniej kategorii nieprawidłowości stwierdzonej, w ramach niezależnego monitorowania, polega na oszacowaniu poziomu ryzyka związanego z tą nieprawidłowością.
11. W Banku prowadzony jest rejestr wszystkich nieprawidłowości, w tym znaczących i krytycznych. Wykryte w ramach pierwszej linii obrony nieprawidłowości znaczące lub krytyczne, są niezwłocznie raportowane do komórki organizacyjnej drugiej linii obrony, odpowiedzialnej za niezależne monitorowanie procesu, w ramach którego zaistniała dana nieprawidłowość znacząca lub krytyczna, a w przypadku nieprawidłowości krytycznych również do Zarządu Banku oraz komórki audytu wewnętrznego. Stwierdzone w ramach drugiej linii obrony nieprawidłowości znaczące lub krytyczne, są niezwłocznie raportowane do Zarządu Banku i Rady Nadzorczej, a w przypadku nieprawidłowości krytycznych również do komórki audytu wewnętrznego.
12. Zarząd i Rada Nadzorcza otrzymują cykliczne informacje sprawozdawcze dotyczące wyników testowania pionowego i poziomego przestrzegania kluczowych mechanizmów kontrolnych z uwzględnieniem m.in. zestawienia wykrytych nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz informacji dotyczących efektów działań podjętych w celu usunięcia tych nieprawidłowości.
13. Zgodnie z Umową Systemu Ochrony komórka audytu wewnętrznego przygotowuje syntetyczną informację o najistotniejszych nieprawidłowościach, stwierdzanych w trakcie audytów wewnętrznych i w okresach półrocznych przekazuje do Banku. Bank wykorzystuje ww. informacje w celu poprawy jakości wykonywanych usług i obniżenia poziomu ryzyka prowadzonej działalności.
14. Rada Nadzorcza dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym funkcji kontroli, komórki do spraw zgodności oraz wyników audytu przeprowadzonego przez komórkę audytu wewnętrznego, uwzględniając opinię Komitetu Audytu.
15. Zadania Komitetu Audytu w systemie kontroli wewnętrznej:
 - a. Wspiera Radę Nadzorczą przy wykonywaniu jej statutowych obowiązków.
 - b. Monitoruje:
 - i. skuteczność i adekwatność systemu kontroli wewnętrznej,
 - ii. wykonywanie czynności rewizji finansowej,
 - iii. realizację planu kontroli wewnętrznej,
 - c. Informuje Radę Nadzorczą Banku o wynikach badania sprawozdania finansowego przez Biegłego Rewidenta oraz wyjaśnia, w jaki sposób badanie przyczyniło się do rzetelności sprawozdawczości finansowej w Banku, a także jaka była rola Komitetu Audytu w procesie badania.

- d. Dokonuje oceny niezależności biegłego rewidenta oraz wyraża zgodę na świadczenie przez niego dozwolonych usług niebędących badaniem w Banku,
- e. Opiniuje kwartalne sprawozdania z oceny ryzyka braku zgodności,
- f. Sporządza opinię w sprawie corocznej oceny adekwatności i skuteczności zarządzania ryzykiem braku zgodności oraz oceny efektywności działania Komórki ds. zgodności.